

raadsvoorstel

Agendapunt 2025, nr. I-pm
Zaaknummer 2314275
Te behandelen door S.G.P. Fleuren

Onderwerp: Beschikbaar stellen financiële middelen instandhouding Zwembad Jaspers
Pagina 1 van 6

Aan de raad,

Inleiding

De instandhouding van het voorzieningenniveau is een prioriteit die is opgenomen in zowel het coalitieakkoord als de begroting 2025-2028. Voor de instandhouding is in de begroting een bestemmingsreserve opgenomen. Zwembad Jaspers is een van de voorzieningen die op de bestemmingsreserve een beroep kan doen. Het zwembad heeft een functie voor zwemlessen, doelgroepen en sportverenigingen. Recreatief zwemmen is mogelijk in tijdvakken dat de andere drie functies daarvoor ruimte laten. Het zwembad is een voorziening die een bijdrage levert aan preventie en een gezond leven. Er gaat maandelijks ongeveer € 55.000 aan omzet voor deze functies in om. De horeca levert gemiddeld ruim € 5.000 per maand op.

Jaspers is een gemeentelijk zwembad. De gemeente is eigenaar van het gebouw. De exploitatie is in handen van de Stichting Zwembaden Winterswijk. Het bestuur bestaat uit vrijwilligers, het personeel is allemaal professioneel geschoold en gediplomeerd.

Het zwembad beschikt niet over een meerjaren-onderhoudsprogramma, wat het moeilijk maakt om nauwkeurig te voorspellen wanneer specifieke investeringen nodig zijn. De keuze is bewust gemaakt om te werken met een jaarlijkse exploitatiesubsidie waarin geen groot onderhoud is opgenomen. Met een relatief beperkt structureel budget, gecombineerd met de bereidheid om ad hoc maatregelen te beoordelen en te financieren heeft dit in het verleden geleid tot incidentele aanvragen van de Stichting Zwembaden Winterswijk bij onverwachte problemen, zoals nu het geval is met de vloer.

In november 2023 en 2024 inspecteerde de toezichthouder Provincie Gelderland het zwembad. Uit deze keuringen kwam naar voren dat er maatregelen moeten worden getroffen ten aanzien van de vloer en dat de gemeente als eigenaar van het pand actie moet ondernemen. De noodzaak om de vloer aan te pakken, is de aanleiding geweest om dieper te analyseren wat er aan andere maatregelen genomen moet worden om deze voorziening veilig in stand te houden. Naar aanleiding daarvan dit voorstel.

Voorstel

1. Een bedrag van maximaal €2.013.000 beschikbaar te stellen ten behoeve van de instandhouding van het zwembad Jaspers, bestaande uit:
 - a. €1.330.000 in een nieuwe bestemmingsreserve Kapitaallasten instandhouding zwembad, opgebouwd uit:
 - i. Het krediet van €954.000;
 - ii. € 376.000 aan rente- en afschrijvingslasten.
 - b. €673.000 voor een bijdrage in de exploitatie van het zwembad, waarvan maximaal €125.000 is geoormerkt voor inkomstenderving.
 - c. €10.000 voor de voorbereidende engineering.
2. Een bestemmingsreserve Kapitaallasten instandhouding zwembad Jaspers in te stellen ad. €1.330.000 ten laste van de bestemmingsreserve instandhouding voorzieningen.
3. Een onttrekking ten laste van de Bestemmingsreserve Instandhouding voorzieningen ad. €683.000 conform beslispunten 1b en 1c.

Relatie met (huidig) beleid

Het gebouw aan de Jaspersweg 3 is eigendom van de gemeente Winterswijk en valt onder het gemeentelijk vastgoed. Verder is het zwembad als voorziening onderdeel van het beweeg- en sportaanbod in deze gemeente zoals beschreven in het Lokaal Beweeg- en Sportakkoord, 'Samen Actief in Winterswijk'.

Beoogd(e) effect(en)

Het zwembad Jaspers de komende 10 jaar open houden.

Argumenten

Ad. 1. instandhouding zwembad Jaspers

Voor Zwembad Jaspers werd een toekomstvisie voorbereid op het moment dat de bestemmingsreserve in 2023 ingesteld werd. Allerlei maatregelen (tot en met nieuwbouw toe) waren in beeld. Het financiële perspectief (ravijnjaar in 2026) en de instelling van de bestemmingsreserve, maakte dat er maar één mogelijke toekomst overbleef: in stand houden. Dat sluit aan bij het coalitieakkoord en werd bevestigd in de begrotingen van 2024 en 2025.

Het inspectierapport van de provincie en de noodzaak om de vloer aan te pakken, is de aanleiding geweest om verder te kijken welke andere maatregelen in de komende jaren aan de orde zijn. Het voorstel is samengesteld op basis van inspecties, onderzoeken (zoals van Treem, bijlage 6a) en kennis van leveranciers van de betreffende goederen en diensten.

Er is tot een driedeling in typen maatregelen gekomen, op basis van de argumentatie die er onder ligt (voor die argumentatie per maatregel, zie bijlage 2):

1. Noodzakelijke maatregelen. Ze zijn nodig omdat er een keuringsrapport, inspectierapport of meetresultaten liggen die betekenen dat binnen een termijn van 5 jaar met zekerheid maatregelen moeten worden genomen. De termijn is bepaald door de balans tussen twee criteria:
 - a. Voldoende zekerheid over de noodzaak om überhaupt aan te pakken. Hoe verder weg in de tijd, des te minder zeker de investering terecht gedaan wordt. De aanpak van de vloer is hier een voorbeeld van.
 - b. Niet alleen zaken aanpakken die nu met 100% zekerheid moeten, maar ook die met 90% zekerheid binnen afzienbare termijn aangepakt moeten worden, en dan tot een extra sluiting zou leiden. Hoe korter de termijn, hoe groter de kans dat er later weer aanvragen komen die wederom sluiting vergen. De aanpak van de zandfilters is hier een voorbeeld van.
2. Onvermijdelijk te koppelen maatregelen. Deze zijn het gevolg van een maatregel in categorie 1. Voorbeelden hiervan zijn de trap van de glijbaan en de kleedruimtes. De vloer van de kleedruimte kan niet vervangen worden zonder het verwijderen van de banken en toebehoren in de kleedruimtes. Nadat ze verwijderd zijn, zijn deze niet meer herbruikbaar en moeten ze vernieuwd worden als gevolg van de noodzakelijke vloervernieuwing.
3. Verstandig te koppelen maatregelen. Deze zijn niet urgent en ze vereisen geen directe sluiting. Maar ze zijn wel nodig, vanwege technische afschrijving op termijn van 5 jaar. Deze maatregelen kunnen nu relatief goedkoop uitgevoerd worden. Er kan werk met werk gemaakt worden, waardoor dit een bijkomend financieel voordeel oplevert. Een dempend plafondsysteem helpt om aan Arbo-regels te voldoen waarvoor nu nog geen inspectie- of keuringsrapport beschikbaar is. Het is in ieder geval duidelijk is dat een betere akoestiek voordelen heeft bij het toezicht, het geven van lessen, de gezondheid van de medewerkers en niet onbelangrijk: de verstaanbaarheid van instructies van het personeel aan de bezoekers in geval van een calamiteit. Nu zijn die instructies in de kleedruimtes en de horeca wel verstaanbaar, maar in de zwemzaal niet.

Het zwembad behoort tot een van de voorzieningen waarvoor de bestemmingsreserve Instandhouding voorzieningen in de begroting is opgenomen. De filosofie van de bestemmingsreserve is gericht op duurzame oplossingen: zodra zich een probleem voordoet dat sluiting dreigt te veroorzaken, wordt bekeken welke maatregelen nodig zijn om de huisvesting in ieder geval de komende 10 jaar in stand te houden.

Dit voorstel richt zich dan ook op maatregelen die nodig zijn om het zwembad de komende tien jaar gezond te kunnen exploiteren. Volledige zekerheid dat er geen aanvullende maatregelen nodig zullen zijn, kan echter niet worden gegeven omdat de inspectierapporten 5 jaar vooruitkijken. Er bestaat dus een risico dat na 5 jaar toch extra maatregelen nodig blijken te zijn. De risico's zitten met name in de kwaliteit van het puntdak en draaiende houden van de technische installaties, waaronder de luchtbehandeling en waterbehandeling.

Een overzicht van de maatregelen en kosten is te vinden in bijlage 1. De kosten zijn begroot excl. BTW. De in de bijlage groen gemarkeerde posten zullen verhoogd moeten worden met BTW en geactiveerd moeten worden omdat ze voor rekening van de gemeente zelf komen als eigenaar van het vastgoed. De stichting kan wel BTW terugvragen, de gemeente niet. De gemeente rekent bovendien met kapitaallasten (de uitgaven vermeerderd met rente en afschrijving).

Maatregelen deel gemeente als eigenaar van het gebouw	Maatregelen deel voor de stichting
€789.000 excl. BTW zie bijlage 1 groen gemarkeerd	€673.000 excl. BTW zie bijlage 1, niet groen gemarkeerd + € 10.000 excl. BTW engineering te dekken uit de bestemmingsreserve Instandhouding voorzieningen (besluit 2b, 2c en 3)
€954.000 incl. BTW gevraagd krediet te dekken door de Bestemmingsreserve Instandhouding voorzieningen (besluit 1)	
€1.330.000 incl. BTW rente en afschrijving nieuwe bestemmingsreserve Kapitaallasten instandhouding zwembad Jaspers te dekken uit bestemmingsreserve Instandhouding voorzieningen (besluit 2a)	

Ad. 1b. Gederfde inkomsten

Uit de keuringen van de provincie kwam naar voren dat de gemeente als eigenaar van het pand actie moet ondernemen. Het stichtingsbestuur draait de gehele operatie en heeft daarom het plan van aanpak (bijlage 5) opgesteld. Het bedrag van € 673.000 dat bijdraagt in de exploitatie is bedoeld voor de overige maatregelen die bijdragen aan de instandhouding van het zwembad, het gaat hierbij dus niet om activiteiten.

Voor de vervanging van de vloer is het noodzakelijk dat het zwembad ongeveer 2 maanden dicht moet. De sluiting is gepland voor de zomer van 2025, zoals aangegeven in het plan van aanpak. Dit is om twee redenen:

- Dit is de kortst mogelijke termijn waarin alle maatregelen tegelijk kunnen worden uitgevoerd.
- De inkomsten- en bezoekersaantallen zijn in deze periode het laagst, waardoor de financiële impact van de tijdelijke sluiting minimaal is.

In bijlage 1 heeft de stichting een bedrag van €125.000 voor gederfde inkomsten opgenomen.

Ad. 1c. Kosten voorbereidende engineering

Om uitvoering van de maatregelen in de zomer van 2025 mogelijk te maken, is in verband met het spoedeisende karakter, ambtelijk besloten de benodigde €10.000 aan opstartkosten voor de engineering beschikbaar te stellen. Een relatief kleine som geld in verhouding tot de gevolgen van uitstellen van het onderhoud, want de provincie, toezichthouder in deze, heeft tot de zomer van 2025 tijd gegeven om de maatregelen uit te laten voeren. Inmiddels is duidelijk dat deze bestuurlijke goedkeuring vereist. Vandaar dit voorstel.

Ad 2. Nieuwe bestemmingsreserve Kapitaallasten instandhouding zwembad

De investeringen door de gemeente die waarde toevoegen aan het pand moeten geactiveerd worden. Daarvoor is een aparte bestemmingsreserve nodig. Activeren betekent dat bovenop de uitgaven aan de maatregelen aan het gebouw ook rente- en afschrijvingslasten komen. Deze wordt gevuld uit de reeds bestaande algemene bestemmingsreserve Instandhouding voorzieningen. De bestemmingsreserve Instandhouding voorzieningen dekt ook de lasten voor de stichting. In deze aparte bestemmingsreserve kapitaallasten instandhouding voorzieningen is het bedrag van €1.330.000 opgenomen.

Ad 3. Onttrekking aan bestemmingsreserve Instandhouding voorzieningen

In de eisen die door de raad voor de besteding van de bestemmingsreserve zijn gesteld, komt regelmatig de term aanvrager voor. Alle onderdelen van de aanvraag zijn tussen stichting en gemeente afgestemd.

Voor een beroep op de bestemmingsreserve Instandhouding voorzieningen heeft de raad bij vaststelling van de begroting 2025 – 2028 regels gesteld die hier stuk voor stuk worden nagelopen:

1. *De absolute minimumeis om überhaupt een investering te overwegen is dat een gebouw gesloten of activiteit beëindigd moet worden als de investering die benodigd is niet gedaan wordt.*

De toezichthouder, de provincie Gelderland, constateerde tijdens inspecties op 24 november 2023 (bijlage 3) en 20 november 2024 (bijlage 4) dat zwembad Jaspers niet aan alle voorschriften voldeed volgens de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden respectievelijk de Omgevingswet en van hoofdstuk 15 van het Besluit activiteiten leefomgeving. De toezichthouder roept op maatregelen te nemen zodat het zwembad voldoet aan deze voorschriften. Het plan van aanpak (bijlage 5) dat de stichting hierop naar de provincie stuurde, richt zich op realisatie van de maatregelen in de zomer van 2025. Dit is het snelst mogelijke scenario en levert ook de geringste inkomstenderving op. Een daadwerkelijke sluiting is met de beschikbare keuringsresultaten (bijlage 3) niet direct aan de orde, zo bewijst de brief van 22 november 2024 (bijlage 4). Dat komt doordat de stichting tijdelijke noodmaatregelen heeft getroffen. Als de situatie verslechtert en dit bij een nieuwe keuring geconstateerd wordt, mag verwacht worden dat de toezichthouder strenger zal zijn. Dan zijn er drie opties:

- Verkorten van de hersteltermijn. Dat is feitelijk onhaalbaar. Alle zeilen zijn bijgezet om de zomer van 2025 te halen.
- Opleggen van een dwangsom. Dat ligt niet direct voor de hand omdat bekend is dat de aanpak van de vloer wordt voorbereid.
- Tijdelijke gedwongen sluiting. Dat kan een optie zijn als de situatie naar de mening van de toezichthouder verder blijkt te zijn verslechterd. Dit komt aan de orde als ook op andere punten niet meer aan de norm zou worden voldaan of als de termijn van zomer 2025 niet meer gehaald wordt.

Conclusie: aan deze eis voor een beroep op de bestemmingsreserve voldoet de situatie.

2. *De investering mag niet leiden tot exploitatielasten die andere gemeentelijke voorzieningen c.q. budgetten extra belast.*

Door nu noodzakelijke en onvermijdelijke maatregelen in samenhang uit te voeren, worden toekomstige kosten bespaard. Het combineren van enkele maatregelen is niet per se noodzakelijk, maar wel verstandig en efficiënter dan om ze afzonderlijk te realiseren. Dit voorkomt bovendien hoge kosten in de toekomst, omdat het de noodzaak van later opgelegde maatregelen wegneemt. Denk hierbij aan mogelijke dwangsommen, het tijdelijk stilleggen van activiteiten of zelfs een verplichte sluiting in de komende jaren.

3. *Aanvrager heeft zich ingezet om cofinanciering te organiseren of heeft een reële kans op cofinanciering aannemelijk gemaakt.*

Een deel van het maatregelenpakket heeft effect op het energielabel. De aanvraag voor een subsidie duurzaam maatschappelijk vastgoed is ingediend. De uitkomst is nog niet bekend. Ook wordt geprobeerd om BOSA subsidie te krijgen. Verder zijn in 2024 aanvragen gedaan voor sponsoring of cofinanciering voor de voorzieningen van mindervaliden. Dat heeft één donatie opgeleverd. Daarmee is aan de eis van inzet op cofinanciering voldaan.

4. *Organisaties geven openheid van zaken over hun financiële situatie.*

De stichting heeft dat recentelijk gedaan in het kader van de subsidieaanvraag waarover het college op 14-11-2024 heeft besloten. Aan deze eis is dus voldaan.

5. *Er worden geen structurele tekorten in de exploitatie gedekt.*

De gevraagde financiële middelen (€1,6 miljoen, exclusief de nieuwe bestemmingsreserve voor dekking van de extra kapitaallasten) zijn bedoeld voor reparaties en noodzakelijk onderhoud van het zwembad. Er worden geen nieuwe functies, gebouwdelen of activiteiten toegevoegd. Er zijn achterstanden en verhoogde risico's op zowel mechanisch gebied (vallen e.d.) als op (bio)chemisch gebied (besmetting e.d.). Het gaat om een tekort waarvoor geen dekking in de bestaande exploitatie is. Door de in de afgelopen tien jaar gehanteerde begrotingsfilosofie (kort samen te vatten als 'strak begroten, af en toe ad hoc extra geld beschikbaar stellen'), is er nu een dergelijke ad hoc aanvraag aan de orde. Het zwembad heeft geen buffers op kunnen bouwen uit de jaarlijkse subsidieverstrekking.

Financiële paragraaf incl. subsidiekansen en financiële risico's

Het incidentele nadeel op de begroting 2025 van de door zwembad Jaspers gevraagde investering bedraagt €2.013.000,-. Voor de dekking van het voorliggende voorstel wordt een beroep gedaan op de bestemmingsreserve Instandhouding voorzieningen, zodat het netto effect op de begroting 2025 nul is. De geraamde uitgave van €2.013.000,- bestaat uit:

- een toevoeging aan de nieuw te vormen bestemmingsreserve dekking kapitaallasten zwembad Jaspers van €1.330.000,- **;
- een bijdrage aan stichting Zwembaden Winterswijk van €673.000,-.

- €10.000,- voor de voorbereidende engineering.

****** Dit is gebaseerd op een te activeren investering van ons eigendomsdeel van €954.000,- incl. BTW (€789.000,- excl. BTW+21%). Uitgangspunt is een afschrijvingstermijn van 15 jaar lineair voor het installatie deel (€61.000,- incl. BTW) resp. 40 jaar lineair voor het 'renovatie gebouwendeel' van €892.000,- incl. BTW conform de meest actuele nota Waarderen en Afschrijven (W&A).

Zoals reeds onder argumenten is aangegeven, zijn de maatregelen erop gericht het zwembad de komende 10 jaar in stand te houden. Er bestaat echter een risico dat ondanks deze te nemen maatregelen na 5 jaar toch extra maatregelen nodig blijken te zijn.

De regelgeving van de waterbehandeling verscherpt weer per 1 januari 2026 en hierdoor blijft de normering van de waterkwaliteit een onzekere factor.

Er is een terugverdieneffect op drie maatregelen namelijk energiebesparing op de verlichting, de pompen en de reparatie van de lichtkoepel. Hoe groot die besparing is, is van te voren niet goed in te schatten.

Tegelijkertijd is er ook een kans dat er subsidie zal worden ontvangen op de aanvraag die gedaan is voor verduurzaming maatschappelijk vastgoed (DUMAVA). Als die gehonoreerd wordt, wordt het beroep op de bestemmingsreserve minder.

De mogelijkheid op een BOSA subsidie die zich richt op investeringen in amateursportaccommodaties wordt nog onderzocht. Alle subsidies die toegekend worden, worden in mindering gebracht op het bedrag dat de gemeente beschikbaar stelt in mindering gebracht. De in het besluit genoemde bedragen zijn daarom maximaal.

Juridische aspecten/wet- en regelgeving

De toezichthouder, de provincie Gelderland, constateerde tijdens een inspectie op 24 november 2024 dat zwembad Jaspers niet aan alle voorschriften voldeed volgens de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden die toen van kracht was. (Sinds 1 januari 2024 valt een badinrichting onder de Omgevingswet, dus vanaf 1 januari 2024 moet worden voldaan aan de voorschriften van hoofdstuk 15 van het Besluit activiteiten leefomgeving). In dit rapport roept de toezichthouder op maatregelen te nemen zodat het zwembad voldoet aan deze voorschriften.

Aspecten van duurzaamheid

Drie maatregelen leveren ook energiebesparing op: de vernieuwing van de pompen, de verlichting en de lichtkoepel.

Communicatie/betrokkenenparagraaf

De gemeente heeft regulier contact met het bestuur van zwembad Jaspers. Er is in het afgelopen jaar extra overleg met het bestuur van zwembad Jaspers geweest over de noodzaak van investeringen. Conclusie is dat het gevraagde bedrag nodig is om het achterstallig onderhoud weg te werken en toekomstige maatregelen te voorkomen. Met de voorgestelde som geld zijn de bekende exploitatierisico's (want gemeten c.q. geconstateerd bij controles) af te dekken. Hiermee zijn niet per definitie alle toekomstige risico's afgedekt. Dat is een bewuste keuze. De exploitatie heeft geleerd dat proactief en preventief onderhoud zal altijd vragen oproepen:

- is het niet onnodig duur;
- en doen we de investering niet te vroeg, omdat het risico niet helder is.

Relatie met andere besluitvorming/andere projecten

De financiële middelen voor het zwembad komen uit de bestemmingsreserve Instandhouding Voorzieningen in Winterswijk. Naast het zwembad Jaspers doen andere voorzieningen een beroep op deze bestemmingsreserve. Dit zijn: de basisscholen uit het IHP, Theater de Storm, muziekschool Boogie Woogie en de speeltoestellen in ons eigendom in de openbare ruimte.

Daarnaast heeft het college recentelijk de reguliere activiteitensubsidie 2025 ter beschikking gesteld, zoals die in de begroting 2025 door de raad is opgenomen.

Onderwerp: Beschikbaar stellen financiële middelen instandhouding Zwembad Jaspers
Pagina 6 van 6

Vervolgprocedure/evaluatie

De uitvoering van de werkzaamheden is gepland in de zomer van 2025. De uitvoering van de maatregelen die voor rekening van de gemeente komen, moet worden aanbesteed.

Winterswijk, 17 december 2024

Burgemeester en Wethouders van Winterswijk,

de secretaris,

de burgemeester,

B. Freriks-ten Hagen

B.J.J. Bengevoord